

UZASADNIENIE

Przedkładany projekt rozporządzenia Ministra Finansów *zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykonywania kontroli przestrzegania przepisów prawa celnego oraz innych przepisów związanych z przywozem i wywozem towarów* przygotowany został w związku ze zmianami w unijnym prawie celnym, które mają wejść w życie z dniem 1 maja 2016 r.

Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 r. z dnia 9 października 2013 r. został ustanowiony unijny kodeks celny (Dz.U. UE L 269 z 10.10.2013 r., str. 1, z późn. zm.), zwany dalej „UKC”.

Ww. rozporządzenie weszło w życie 30 października 2013 r., przepisy wskazane w art. 288, które przekazują Komisji UE uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych i wykonawczych będą stosowane od dnia 1 maja 2016r.

Przyjęty podział przepisów wykonujących przepisy unijnego kodeksu celnego na przepisy delegowane i wykonawcze wynika z art. 290 i 291 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Wraz z unijnym kodeksem celnym z dniem 1 maja 2016 r. stosowane będą:

- 1) rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/2446 z dnia 28 lipca 2015 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 w odniesieniu do szczegółowych zasad dotyczących niektórych przepisów unijnego kodeksu celnego,
 - 2) rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/2447 z dnia 24 listopada 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania niektórych przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 ustanawiającego unijny kodeks celny.
- Rozporządzenie delegowane uzupełnia inne, niż istotne zasady unijnego kodeksu celnego, natomiast rozporządzenie wykonawcze zawiera przepisy proceduralne dotyczące stosowania zasad określonych w unijnym kodeksie celnym i rozporządzeniu delegowanym.

Zmiana w § 1 ust.1 pkt 5 polega na zastąpieniu odwołania do rozporządzenia Rady (WE) nr 485/2008 z dnia 26 maja 2008 r. w sprawie kontroli przez państwa członkowskie transakcji stanowiących część systemu finansowania przez Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji (Dz. Urz. UE L 143 z 03.06.2008, str. 1) odesłaniem do obowiązującego obecnie rozporządzenia UE nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. U. L 347 z 20.12.2013, s. 549) – bez zmian merytorycznych.

Zmiany w § 6

- w **ust. 1** polega na zastąpieniu odwołania do tytułu VIII części I rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz. Urz. WE L 253 z 11.10.1993, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 2. T. 6 str. 3, z późn. zm.) do nowych przepisów tj. tytułu V rozdziału III rozporządzenia wykonawczego Komisji (WE) 2015/2447 z dnia 24 listopada 2015r. – bez zmian merytorycznych.

- w **ust. 2** - powodem zmiany jest brak w unijnym kodeksie celnym pojęcia „nadanie przeznaczenia celnego”. UKC odstąpił od nadawania towarom przeznaczenia celnego na rzecz objęcia procedura celną – bez zmian merytorycznych.

Zmiana w § 8 ust.1 pkt 2 - powodem zmiany jest brak w unijnym kodeksie celnym pojęcia „nadanie przeznaczenia celnego”, które zostało zastąpione „objęciem procedurą celną” – bez zmian merytorycznych.

Zmiana w § 11 ust. 1 pkt 2 – zmiana polega na dostosowaniu przepisów projektu rozporządzenia do przepisów UKC - brak w UKC pojęcia „nadanie przeznaczenia celnego”, dlatego też użyte w § 11 ust. 1 pkt 2 dotychczasowego rozporządzenia pojęcie „formalności niezbędne do nadania przeznaczenia celnego” zostało zastąpione pojęciem „formalności celne związane z wprowadzeniem i wyprowadzeniem towarów”. Formalności celne, zgodnie z definicją zawartą w art. 5 pkt 8 UKC, oznaczają wszystkie operacje, które muszą zostać załatwione przez daną osobę i przez organy celne w celu zapewnienia zgodności z przepisami prawa celnego.

Zmiany w § 16:

1) **zmiana ust. 1** spowodowana jest koniecznością dostosowania przepisów projektu rozporządzenia (w zakresie dotyczącym procedury dopuszczenia do obrotu) do przepisów unijnego kodeksu celnego, który nie przewiduje procedury dopuszczenia do swobodnego obrotu. Procedura przewidziana w UKC nazwana jest „dopuszczenie do obrotu” – bez zmian merytorycznych.

2) **uchylenie ust. 3** spowodowane jest odmiennym uregulowaniem w unijnym kodeksie celnym „procedury dopuszczenia do swobodnego obrotu towarów z zastosowaniem zerowej lub obniżonej stawki celnej ze względu na ich przeznaczenie”, która staje się odrębną procedurą (jedną z procedur specjalnych) i otrzymuje nazwę „procedura końcowego przeznaczenia”. Ponadto unijny kodeks celny nie przewiduje dalszego stosowania dokumentu - karty kontrolnej T5, o której mowa w przepisach w/wspomnianego rozporządzenia Komisji

(EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny.

Dodanie § 16a

Zmiana redakcyjna polegająca na wyodrębnieniu przepisów regulujących kontrolę stosowania „procedury końcowego przeznaczenia” z przepisu regulującego „procedurę dopuszczenia do obrotu” i utworzeniu odrębnej jednostki redakcyjnej (§ 16a), co będzie stanowić podkreślenie nowego ujęcia tej procedury zgodnie z przepisami unijnego kodeksu celnego. Przyjęcie takiego rozwiązania spowodowane jest koniecznością doprecyzowania katalogu obszarów podlegających kontroli organu celnego w zakresie stosowania przez podmiot procedury końcowego przeznaczenia, które będą podlegać szczególnej uwadze organu kontrolnego. Przyjęto analogiczną, jak w obecnie obowiązującym rozporządzeniu, zasadę wskazania najważniejszych obszarów kontroli, przez co katalog obszarów nie jest zamknięty - do czego upoważnia przepis art. 46 UKC, który stanowi, że organy celne mogą przeprowadzić wszelkie kontrole celne, które uznają za niezbędne. Przepis ten zawiera także odniesienie do zakresu działań kontrolnych, które w szczególności mogą być wykonywane przez organy celne.

W ramach procedury końcowego przeznaczenia towary mogą zostać dopuszczone do obrotu bez cła lub z zastosowaniem obniżonej stawki celnej ze względu na ich szczególne przeznaczenie - art. 254 UKC.

Kontrola stosowania tej procedury polegać będzie m.in. na sprawdzeniu, czy towary nie zostały usunięte spod dozoru celnego (towary objęte ww. procedurą podlegają dozorowi celnemu). Stosowanie procedury końcowego przeznaczenia wymaga pozwolenia (art. 211 UKC ust. 1), które jest wydawane przez organ celny. Pozwolenie jest wydawane osobie spełniającej określone warunki, przewidziane w przepisach unijnych. Pozwolenie określa także warunki, na których zezwala się na stosowanie tej procedury i w określonych przypadkach może być wydane także z mocą wsteczną (art. 211 ust. 2 UKC). Istotnym obszarem kontroli będzie kwestia zamknięcia procedury (art. 215 UKC i art. 175 ust. 1 rozporządzenia delegowanego), sprawdzenie czy przestrzegane są warunki dotyczące przeniesienia praw i obowiązków (art. 218 UKC) oraz przemieszczania towarów (art. 219 UKC).

Uchylenie § 18 - przepisy UKC nie przewidują stosowania procedury składu celnego. Wprowadzona została nowa instytucja – procedura składowania celnego, pozwalająca na składowanie towarów nieunijnych w miejscach zatwierdzonych przez organy celne dla tej procedury („składy celne”). W związku z powyższym czynności kontrolne dotyczące

działalności składu celnego zostają włączone do obszaru regulacji związanych z kontrolą funkcjonowania składu celnego (§ 24 projektu).

Zmiana § 19 – zmiana spowodowana jest koniecznością dostosowania przepisów projektu rozporządzenia w zakresie dotyczącym procedury uszlachetniania czynnego do przepisów unijnego kodeksu celnego, który odmiennie uregulował kwestię „procedury uszlachetniania czynnego”.

Procedura uszlachetniania czynnego na gruncie przepisów unijnych obejmuje: uszlachetnianie czynne w systemie ceł zwrotnych i w systemie zawiesznień oraz przetwarzanie pod kontrolą celną. W związku z powyższym konieczne jest doprecyzowanie katalogu obszarów podlegających kontroli organu celnego w zakresie stosowania przez podmiot procedury uszlachetniania czynnego. Zakres stosowania procedury uszlachetniania czynnego określa art. 256 UKC. Procedura ta pozwala na wykorzystanie towarów nieunijnych na obszarze celnym Unii w ramach jednego lub większej liczby procesów przetwarzania. Katalog procesów przetwarzania określa art. 5 pkt 37 UKC.

Kwestia udzielania przez organ celny pozwolenia na korzystanie z procedury uszlachetniania czynnego jest regulowana przepisem art. 211 ust. 3 i ust. 4 UKC.

W związku z nowym ujęciem procedury uszlachetniania czynnego w przepisach unijnego kodeksu celnego konieczne jest doprecyzowanie katalogu obszarów podlegających kontroli organu celnego w zakresie stosowania tej procedury, które będą podlegać szczególnej uwadze organu kontrolnego. Analogicznie jak w obecnie obowiązującym rozporządzeniu, katalog obszarów nie jest zamknięty. Do przyjęcia takiego rozwiązania upoważnia przepis art. 46 UKC, który stanowi, że organy celne mogą przeprowadzić wszelkie kontrole celne, które uznają za niezbędne. Przepis ten zawiera także odniesienie do zakresu działań kontrolnych, które w szczególności mogą być wykonywane przez organy celne.

Uchylenie § 20 – przepis dotyczy stosowania procedury przetwarzania pod kontrolą, która nie została wymieniona w katalogu procedur celnych stosowanych na mocy unijnego kodeksu celnego – zgodnie z definicją zawartą w art. 5 pkt 16 UKC „procedura celna” oznacza jedną z następujących procedur, którą zgodnie z przepisami kodeksu można objąć towary:

- a) dopuszczenie do obrotu,
- b) procedury specjalne,
- c) wywóz.

Zgodnie z art. 210 UKC towary mogą zostać objęte jedną z następujących procedur specjalnych:

- a) tranzytem, który obejmuje tranzyt zewnętrzny i wewnętrzny,

- b) składowaniem, które obejmuje składowanie celne i wolne obszary celne,
- c) szczególnym przeznaczeniem, które obejmuje odprawę czasową i końcowe przeznaczenie,
- d) przetworzeniem, które obejmuje uszlachetnienie czynne i bierne.

Zmiany § 21 w ust. 1 pkt 2 – zmiana spowodowana jest brakiem w unijnym kodeksie celnym pojęcia „nadanie przeznaczenia celnego”. W przepisach UKC odstąpiono od nadawania towarom przeznaczenia celnego na rzecz objęcia procedura celną. Zgodnie z art. 251 UKC organy celne wyznaczają termin, w którym towary objęte procedura odprawy czasowej muszą zostać powrotnie wywiezione lub objęte kolejną procedurą celną.

Zmiana § 22 – zmiana spowodowana jest koniecznością dostosowania przepisów rozporządzenia w zakresie dotyczącym procedury uszlachetnienia biernego do przepisów unijnego kodeksu celnego (art. 259-262 UKC), a co za tym idzie potrzebą doprecyzowania obszarów podlegających kontroli organu celnego w zakresie przestrzegania warunków stosowania przez podmiot tej procedury, które będą podlegać szczególnej uwadze organu kontrolnego. Analogicznie jak w obecnie obowiązującym rozporządzeniu, katalog obszarów nie jest zamknięty. Do przyjęcia takiego rozwiązania upoważnia przepis art. 46 UKC, który stanowi, że organy celne mogą przeprowadzić wszelkie kontrole celne, które uznają za niezbędne. Przepis ten zawiera także odniesienie do zakresu działań kontrolnych, które w szczególności mogą być wykonywane przez organy celne.

Proponowany zakres kontroli, w stosunku do zakresu określonego w dotychczas obowiązującym akcie, został rozszerzony o możliwość sprawdzenia przez organ celny dodatkowych kwestii wynikających z uregulowań unijnego kodeksu celnego tj. kwestii przeniesienia praw i obowiązków osoby uprawnionej do korzystania z procedury (art. 218 UKC), przemieszczania towarów (219 UKC), obliczenia kwoty należności celnych przywozowych (art. 86 ust.3 UKC), zamknięcia procedury, uznawania i wykorzystania towarów ekwiwalentnych (art. 223 UKC) oraz towarów zamiennych (art. 261 UKC). W ramach dostosowania do przepisów UKC zastąpiono określenie „produkty kompensacyjne” określeniem „produkty przetworzone”. Ilość zaproponowanych zmian uzasadnia nadanie nowego brzmienia § 22.

Zmiana § 24 ust. 1 – zmiana spowodowana jest koniecznością dostosowania przepisów do zmian wynikających z przepisów unijnego kodeksu celnego. Przepisy UKC nie przewidują pozwolenia na korzystanie z procedury składu celnego (UKC nie przewiduje „procedury składu celnego” wprowadzono nową instytucję – składowanie celne). Pozwolenie na prowadzenie składu celnego (art. 211 UKC) określa warunki dla prowadzenia takiego składu.

Zasady stosowania procedury składowania celnego, obowiązki osoby uprawnionej do korzystania z procedury lub posiadacza pozwolenia określają art. 240-242 UKC.

W celu aktualizacji nazewnictwa wyrazy „wspólnotowe” i „niewspólnotowe” zostały odpowiednio zastąpione wyrazami „unijne” i „nieunijne”, wyrazy „procedurę składu celnego” zastąpiono wyrazami „procedurą składowania celnego”. Z uwagi na brak w unijnym prawie celnym „procedury przetwarzania pod kontrolą”, użyte zostało sformułowanie „procedurą końcowego przeznaczenia”. Ponadto przepisy unijnego kodeksu celnego nie przewidują objęcia towarów procedurą składu celnego, w związku z czym zrezygnowano z regulacji dot. sprawdzenia zgodności objęcia towarów procedurą składu celnego.

Oprócz ww. zmian o charakterze dostosowawczym, proponowany zakres kontroli jest analogiczny, do zakresu określonego w obecnie obowiązującym rozporządzeniu. Katalog obszarów nie jest zamknięty. Do przyjęcia takiego rozwiązania upoważnia przepis art. 46 UKC, który stanowi, że organy celne mogą przeprowadzić wszelkie kontrole celne, które uznają za niezbędne (w tym kontrolę zgodności ilości i tożsamości towarów składowanych z dokumentami celnymi). Pojęciem dokumenty celne posługują się przepisy unijnego prawa celnego (np. art. 116 rozporządzenia delegowanego).

§ 24 zawiera także odniesienie do art. 46 UKC w zakresie działań kontrolnych, które w szczególności mogą być wykonywane przez organy celne.

Ilość zaproponowanych zmian uzasadnia nadanie nowego brzmienia § 24.

Zmiana § 25 – zmiana spowodowana jest koniecznością dostosowania przepisów do zmian wynikających z przepisów unijnego kodeksu celnego.

Obecnie obowiązujące rozporządzenie reguluje kwestie kontroli prowadzonej w wolnym obszarze celnym lub w składzie wolnocłowym. Przepisy UKC likwidują instytucję składów wolnocłowych, stąd konieczność wykreślenia odwołań do tej instytucji i określenie zakresu kontroli odnoszącego się wyłącznie do kontroli działalności prowadzonej w wolnym obszarze celnym. Kwestie wolnych obszarów celnych zostało uregulowane w art. 243-249 UKC.

Ponadto przepisy UKC nie zawierają definicji „operatora” – czyli osoby, o której mowa w art. 799 lit. c) w/wspomnianego rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny. Zmiany w przepisach unijnych wymuszają konieczność dostosowania przepisów rozporządzenia w tym zakresie.

Regulacje dot. zakresu kontroli działalności prowadzonej w wolnym obszarze celnym, powtarzają regulacje zawarte w dotychczasowym rozporządzeniu (w § 25 i 26). Kontroli organów celnych podlegać będą, jak dotychczas, m.in.: warunki, które muszą być spełnione

dla utworzenia wolnego obszaru celnego, możliwość sprawowania dozoru celnego, prawidłowość prowadzenia na terenie wolnego obszaru celnego prac budowlanych i modernizacyjnych, prawidłowość prowadzenia działalności gospodarczej. Analogicznie jak w obecnie obowiązującym rozporządzeniu, katalog obszarów podlegających kontroli nie jest zamknięty. Do przyjęcia takiego rozwiązania upoważnia przepis art. 46 UKC, który stanowi, że organy celne mogą przeprowadzić wszelkie kontrole celne, które uznają za niezbędne.

Uchylenie § 26 - spowodowane jest wprowadzeniem zmian w § 25.

Zmiana w § 27 ust. 3 - polega na zastąpieniu odwołania do rozporządzenia Rady (WE) nr 485/2008 z dnia 26 maja 2008 r. w sprawie kontroli przez państwa członkowskie transakcji stanowiących część systemu finansowania przez Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji (Dz. Urz. UE L 143 z 03.06.2008, str. 1) odesłaniem do obowiązującego obecnie rozporządzenia UE nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. U. L 347 z 20.12.2013, s. 549) – bez zmian merytorycznych.

Zmiana § 32 – zmiana dotycząca treści § 32 jest konsekwencją zmian przepisów unijnego kodeksu celnego, które nie przewidują stosowania procedury składu celnego (wprowadzono nową instytucję – procedura składowania celnego). Do procedury składu celnego odwołuje się w swej treści rozporządzenie Komisji (WE) nr 1741/2006 z dnia 24 listopada 2006r. ustanawiające warunki przyznawania specjalnych refundacji wywozowych do wołowiny bez kości z dorosłego bydła płci męskiej, objętej procedurą składu celnego przed wywozem. Zgodnie z zaproponowanym przepisem kontrola podmiotu wnioskującego o udzielenie pozwolenia na prowadzenie składu celnego jest wykonywana przez ustalenie czy wnioskodawca spełnia określone warunki związane m.in. z prowadzeniem specjalnej komputerowej bazy danych produktów objętych składowaniem celnym (wyrazy „objętych procedurą składu celnego” zostały zastąpione wyrazami „objętych procedurą składowania celnego”). Brzmienie tytułu rozporządzenia Komisji (WE) nr 1741/2006, do którego odwołanie zawiera § 32, pozostawiono bez zmian.

Termin wejścia w życie rozporządzenia został określony na dzień 1 maja 2016 r., tj. dzień wejścia w życie Unijnego Kodeksu Celnego.

Zagadnienia regulowane niniejszym projektem rozporządzenia nie są objęte prawem Unii Europejskiej.

Przedmiotowy projekt nie zawiera norm technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239 poz. 2039, z późn. zm.), w związku z czym nie podlega notyfikacji.

Projekt rozporządzenia nie podlega przedstawieniu właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) oraz § 52 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979) projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji z chwilą przekazania go do uzgodnień z członkami Rady Ministrów.

st. ekspert SC Małgorzata Bryszke-Krzyżanowska
Departament Kontroli Celnej, Podatkowej
i Kontroli Gier
Wydział Kontroli Obrotu
tel. (22) 694 35 28
e-mail: malgorzata.bryszke-krzyzanowska@mf.gov.pl